

Lezing Tessa Dirksen 14 oktober 2023

We nemen voortduren waar. Daar valt veel over te vertellen. Veel staat in verbinding met elkaar. De antroposofie geeft daar richting aan.

Je staat in verbinding met jezelf, de mensen om je heen en met de geestelijke wereld. Je bent altijd in ontwikkeling met je eigen persoonlijke plan. We komen uit de geestelijke wereld met een plan. Wat is de functie van ons aardse leven. We komen vanuit het paradijs op aarde. In het paradijs is geen gedoe. Terwijl we op de aarde weerstand ervaren. Deze weerstand biedt ons ontwikkelingskansen. Wij zijn hier op aarde om iets tot stand te brengen.

Paradijs – aarde, warmte – kou, zwart -wit: tegenpolen versterken elkaar. Maar er is ook een 3de element die de verbinding legt tussen de polen en dat zijn wij. Wij zijn het roerstaafje in de zwarte koffie met witte melk.

Contact met de geestelijke wereld, komt door ons heen de aarde in, doorgeef-luikmomenten. Helaas zijn we daar zelden open voor. Want wat we ergens van vinden, staat ons in de weg.

Onze binnenwereld is onze zielenwereld, het podium waarop we acteren. We zijn nog erg verbonden met de dieren in ons. Die nemen het vaak van ons over.

Om dit te snappen, leggen we kort het 4-delig mensbeeld uit. Iedereen wordt geboren met een fysiek lichaam, net als de stenen, kun je het aanraken. Dan heb je het etherlichaam/vitaliteit, net als planten gaat er een stroom van zuurstof, voedingsstoffen en afvalstoffen doorheen. Dan het astraal lichaam, wij hebben net als dieren een fysiek lichaam, waar het doorheen stroomt en we hebben driften. Een dier ziet iets lekkers en eet het meteen op. Een mens heeft ook nog een IK. Het ik kan de driften binnen de perken houden en het lekker bewaren voor een ander moment.

De vier wezensdelen

Vanuit de antroposofie kun je in het waarnemen van de mens vier wezensdelen herkennen: fysiek, ether, astraal, en het 'ik'.

Fysiek lichaam

Kun je aanraken

Etherlichaam

Plant heeft een stroom

Astraal lichaam

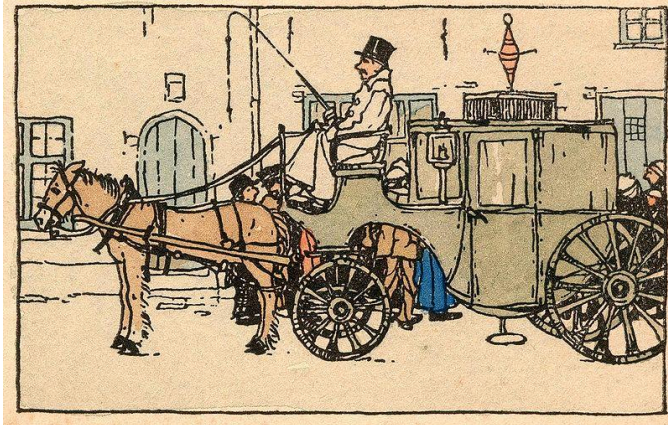
Dier wordt geleid door driften

IK

beslissen/reflectie

Vaak denken we dat bij ons het IK aan het stuur staat, maar in praktijk is het vaak de diertuin in ons aan het roer. Hier uitgebeeld als koets met paarden. Koets is het fysiek lichaam, de dieren lopen en stromen (etherlichaam), de menner laat zich leiden door wat hij onderweg ziet. Maar de man in de koets bepaalt als het goed is, waar de koets naar toe moet gaan.

Bij het waarnemen van het kind, kan dat wat we vinden, onze oordelen ons in de weg zitten.

Bekijk eens een stoel, wat zie je:

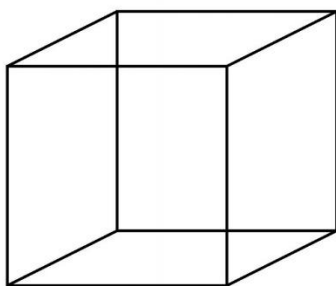
- 4 poten
- Rugleuning
- Van hout

Dit is nog objectief. Maar een beschrijving als het hout voelt warm aan, is al subjectiever. Of een stoel kan ons dragen, dan hebben we het over de functie, het idee achter de stoel. En hoe vind jij de stoel zitten? Hier verschijnt wat je ervan vindt.

Je bent de hele dag bezig met waarnemen en wat je ervan vindt. En dit is bij iedereen anders. Ieder van ons heeft een eigen binnenwereld. Wat raakt jou? En wat is dan echt waar?

Waarnemen doen we met onze zintuiglijke ervaringen. Denk aan molletje, onder de grond is geen licht, dus is zijn zicht niet ontwikkeld. We bieden onze kinderen dan ook fijne materialen aan, zodat de zintuigen goed kunnen ontwikkelen. Het liefst waarachtige materialen als hout, wol e.d.

Jouw binnenwereld kleurt je waarneming. Jij ziet dingen die een ander niet ziet. Kijk naar deze kubus, de een ziet de kubus van bovenaf en de ander van onderaf.

En hoe neem je de ander mee in jouw waarnemingen. Je kunt het fysieke objectief beschrijven. Maar ga je het met oordelen doen, dan begint de ander al met vooroordelen. Als jij een nieuwe collega aankondigt dat deze vreselijk is, dan kijk je al meteen door gekleurde bril naar diegene. Het oordeel vreselijk komt dan al in jouw binnenwereld. Je bent je openheid en onbevangenheid verloren. Het helpt dan om vanuit je binnenwereld naar boven te gaan: wat gebeurt hier eigenlijk? Het zou fijn zijn als we zo onze binnenwereld kunnen bemannen. Dat houdt in dat we onze binnenwereld op kunnen schonen, dan komt het los van de ander. En we ons kunnen richten op welbevinden en gezondheid (Salutogenese).

Voorbeeld: een pedagogisch medewerker vindt een kind erg druk. Zij zal dit bij de kindbespreking inbrengen, als een probleemkind. Haar collega vindt dit een heel leuk, enthousiast kind en kan enorm van hem/haar genieten. Zij ziet geen probleem. Beide waarnemingen zeggen niets over het kind.

Maar dit is wel ons werk. Hoe kunnen we wel waarnemen? Vragen stellen en objectief kijken. En ons bewust zijn van onze eigen achterland en rugzak, want die doen mee, als jij je er niet bewust van bent. Het is dus onze plicht om je eigen ontwikkeling te monitoren. Gaat iets over het kind of over jou?

Fenomenologie: ieder wezen heeft zijn oer-gebaar. Welk wezen zit er achter het kind? Wat wordt er gewild? Leer kijken in de geestelijke wereld. Waar lukt er onverwacht iets en werd je even geholpen?

We hebben als opdracht te ontdekken en onderzoeken wat er verschijnt. Je hebt immers wel de verantwoordelijkheid over dit kind. En dit kind komt iets brengen/zichtbaar maken voor de toekomst. Welke fenomenen komen binnen? Je eigen binnenwereld is vaak leidend, het helpt om je hiervan bewust te zijn. Als een kind valt en huilt, wat gebeurt er dan bij jou? Benoem dan eens alleen de feiten die je ziet: "Je bent gevallen". En vertrouw op je intuïtie en houd je waarnemingen iets op afstand.

In de workshop met Marijoke kunnen jullie dan vanmiddag doen. Je gaat inlevend waarnemen, je gaat het kind nadoen en ervaren wat er gewild wordt. Door na te doen, voel je de ander en wat hij/zij nodig heeft.

Wat schrijven we op? Alles wat je opschrijft in observatieverslagen staat er voor langer tijd, gaat mogelijk mee naar school en kleurt dan voor langere tijd het kind. Het kind voelt je zorg en neemt dit dan zo langere tijd mee.

Als gastouder is het van belang dat je goed met de ouders kunt werken. Zo hoorde ik een keer van iemand anders, ik weet fijn gezin voor bij jou. Ik ben toen niet op mijn eigen intuïtie afgegaan en achteraf bleek dit gezin helemaal niet bij mij te passen.

Conclusie

Voor de opvoeder stelt zich de leidende vragen: "Wie ben jij, wat wil jij en wat kan ik voor je doen om je daarbij te helpen?" Als opvoeder ben je dus niet vormend en sturend maar voorwaardenschepend bezig en de individualiteit van het kind geeft de richting aan van je handelen. Neem het kind waar en stel nieuwsgierige vragen, kijk breed en wees je bewust van je eigen achterland en rugzak.

Het waarnemen in de antroposofie is een kunst waarin je je gedurende je hele leven voortdurend in schoolt. Het is een kunst die tijd en aandacht vraagt en een bepaalde houding ten opzichte van het object wat je waarneemt: namelijk voldoende (emotionele) afstand om de ander zo feitelijk als mogelijk te kunnen observeren en tegelijk een liefde- en respectvolle verbinding om de waargenomen feiten tot een essentie te kunnen verdichten.

Afstand nemen om
goed te kunnen kijken
(feitelijk beschrijven)

Verbinden om de
essentie te schouwen
(karakteriseren)

Als je zelf wilt leren kennen

Zoek dan in de wijden van de wereld.

Als je de wereld wilt doorgronden

Dring dan door in je eigen diepten.